

DK-001-001203

Seat No. _____

First Year B. A. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May – 2015

Sanskrit Compulsory

(संस्कृत मुक्तक काव्य)

(प्रास्ताविक विवास) (New Course)

Faculty Code : 001

Subject Code : 001203

Time : 2½ Hours]

[Total Marks : 70

सूचना : (१) अन्ने विभागना प्रश्नोना जवाब मुख्य उत्तरवर्डीमां ज लखवा.

(1) Write answer of both the sections in main Answer Sheet.

(२) विभाग-१ दरेक प्रश्नना गुण सरभां छे.

(2) In section-1 All questions carry equal marks.

विभाग-१/Section-1

१ नीयेनामांथी योग्य विकल्प पसंद करी उत्तर लखो : २०

1 Select the right option of the following : 20

(1) जगन्नाथना पितानुं नाम शुं डतुं ?

(A) मडेन्द्र

(B) पेरमभट्ट

(C) वीरेश्वर

(D) योगेश

(2) जगन्नाथे पोतानी युवानो कथां पसार करी डती ?

(A) दिल्ली

(B) आग्रा

(C) मथुरा

(D) जयपुर

- (3) જગન્નાથે વ્યાકરણશાસ્ત્રનો અભ્યાસ કોની પાસે કર્યો હતો ?
- (A) પેરમભટ્ટ (B) મહેન્દ્રભટ્ટ
(C) પંડિત શેષવીરેશ્વર (D) જ્ઞાનેન્દ્ર ત્રિશુ
- (4) જગન્નાથની કઈ સદી સ્વીકારાઈ છે ?
- (A) ૧૨ (B) ૧૩
(C) ૧૫ (D) ૧૭
- (5) 'પ્રાસ્તાવિકવિલાસ' માટે અન્ય કયું નામ અપાયું છે ?
- (A) અન્યોક્તિવિલાસ (B) નીતિવિલાસ
(C) મુક્તકવિલાસ (D) અપ્રસ્તુતવિલાસ
- (6) પ્રાસ્તાવિકવિલાસનો સાહિત્યપ્રકાર દર્શાવો :
- (A) મહાકાવ્ય (B) મુક્તકકાવ્ય
(C) ગદ્યકાવ્ય (D) ખંડકાવ્ય
- (7) જગન્નાથે સંસ્કૃત સાહિત્યને કેટલી કૃતિઓનું પ્રદાન કરેલ છે ?
- (A) ૧૨ (B) ૧૩
(C) ૧૫ (D) ૧૬
- (8) જગન્નાથનાં અલંકારશાસ્ત્રીય ગ્રંથનું નામ શું છે ?
- (A) કાવ્યાદર્શ (B) રસમંજરી
(C) રસગંગાધર (D) ચિત્રમીમાંસા

(9) પ્રાસ્તાવિકવિલાસમાં કુલ કેટલા શ્લોકો છે ?

(A) ૧૦૧ (B) ૧૦૫

(C) ૧૧૦ (D) ૧૧૨

(10) ભામિનીવિલાસ કેટલા ભાગોમાં વિભાજિત છે ?

(A) ૦૩ (B) ૦૪

(C) ૦૫ (D) ૦૬

(11) 'પ્રાણાભરણઃ' કસ્ય પ્રશસ્તિકાવ્યં અસ્તિ ?

(A) પ્રાણસિંહ (B) પ્રાણેશ્વર

(C) પ્રાણપ્રતાપ (D) પ્રાણનારાયણ

(12) _____ કથય રે કથં વર્તતામ્ ।

(A) રાજકુલનાયક (B) મહાકુલનાયક

(C) મરાલકુલનાયક (D) સિંહકુલનાયક

(13) 'પ્રાસ્તાવિકવિલાસ'ની અન્યોક્તિઓમાં કયાં અલંકારનો પ્રયોગ થયો છે ?

(A) દૃષ્ટાંત (B) અપ્રસ્તુતપ્રશંસા

(C) સમાસોક્તિ (D) અર્થાન્તરન્યાસ

(14) જગન્નાથે કયાં લહરીકાવ્યમાં સૂર્યની સ્તુતિ કરી છે ?

(A) સુધાલહરી (B) ગંગાલહરી

(C) કરુણાલહરી (D) ભાનુલહરી

(15) પ્રાસ્તાવિકવિલાસમાં ભાગ્યને વશ થતું કોને દર્શાવ્યું છે ?

- (A) સર્પ (B) શુક
(C) મૃગ (D) કોયલ

(16) પ્રાસ્તાવિકવિલાસમાં રાજહંસ માટે કયો શબ્દ પ્રયોજાયો છે ?

- (A) રાજકુલનાયક (B) સિંહકુલનાયક
(C) મરાલકુલનાયક (D) મહાકુલનાયક

(17) જગન્નાથનાં કાવ્યોમાં કયો ગુણ ઉત્કટપણે તરી આવે છે ?

- (A) ઓજસ (B) પ્રસાદ
(C) શ્લેષ (D) માધુર્ય

(18) પ્રાસ્તાવિકવિલાસમાં સર્પોને કોણ ધારણા કરે છે ?

- (A) આમ્રવૃક્ષઃ (B) ઉદુમ્બરવૃક્ષઃ
(C) ચન્દનતરુઃ (D) કદર્મઃ

(19) જગન્નાથે દર્શાવ્યા પ્રમાણે સતત ઉપકાર કરનાર મિત્ર કોણ છે ?

- (A) તત્વનો બોધ (B) રૂપસૌન્દર્ય
(C) વિપુલ ધન (D) તીક્ષ્ણ બુદ્ધિ

(20) જગન્નાથ સજ્જનોની પ્રશંસા કરતી વખતે સજ્જનોને કોની સાથે સરખાવે છે ?

- (A) સિંહઃ (B) ગજઃ
(C) મુજ્જઃ (D) ચન્દનવૃક્ષઃ

વિભાગ-૨/Section-2

- ૨ જગન્નાથની કાવ્યશૈલી વિશે સવિસ્તર નોંધ લખો. ૧૦
- 2 Write note on the poetic style of જગન્નાથ. 10

અથવા/OR

- ૨ મુક્તકકાવ્યનાં લક્ષણો આપી 'પ્રાસ્તાવિકવિલાસ'નું મુક્તકકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. ૧૦
- 2 Give the characteristics of મુક્તક poetry and evaluate 'પ્રાસ્તાવિકવિલાસ' as a મુક્તક - Poetry. 10

- ૩ જગન્નાથના જીવન અને કવન વિશે વિસ્તૃત માહિતી આપો. ૧૦
- 3 Write Critical note in detail on the Life and work of જગન્નાથ. 10

અથવા/OR

- ૩ પ્રાસ્તાવિકવિલાસનું એક અન્યોક્તિકાવ્ય તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. ૧૦
- 3 Evaluate પ્રાસ્તાવિકવિલાસ: as a અન્યોક્તિકાવ્યમ્. 10

- ૪ (અ) નીચેનામાંથી કોઈ પણ બે શ્લોકોનું ભાષાંતર કરો : ૮
- 4 (a) Translate any **two** of following Verses : 8

(૧) પુરા સરસિ માનસે વિકચસારસાલિસ્ખલ-

ત્વરાગસુરભિકૃતે પદસિ યાતં યસ્ય વયઃ ।

સ પલ્વજલેઽધુના મિલદનેકભેકાકુલે

મરાલકુલનાયકઃ કથય રે કથં વર્તતામ્ ॥

- (२) समुत्पति स्वच्छे सरसि हरिहस्ते निवसनं
 निवासः पद्मायाः सुरहृदयहारि परिमलः ।
 गुणैरैतैरन्यैरपि च ललितस्याम्बुज तव
 द्विजोत्तसे हंसे यदि रतिरतीवोन्नतिरियम् ॥
- (३) सौरभ्यं भुवनत्रयेऽपि विदित शैत्यं तु लोकोतरं
 कीर्तिः किं च दिगङ्गनाङ्गणगता किं त्वेतदेक शृणु ।
 सर्वानेव गुणानियं निगरति श्रीखण्ड ते सुन्दरान्
 उज्झन्ति खलु कोटरेषु गरलज्वालां द्विजिहवावली ॥
- (४) वनान्ते खेलन्ती शशकशिशुमालोक्य चकिता
 भुजप्रान्तं भर्तुर्भजति भयहर्तुः सपदि या ।
 अहो सेयं सीता दशवदननीता हलरदैः
 परीता रक्षोभिः श्रयति विवशा कामपि दशाम् ॥

४ (ब) नीचेनाभांथी कोठ पश बे ससंदर्भ सभज्ञावो : ८

4 (b) Explain with Reference any two of the following : 8

- (१) नखानां पांडित्यं प्रकटयतु कस्मिन्मृगपति ।
 (२) धन्यं जीवनमस्य मार्गसरसो धिग्वारिधीनां जनुः ।
 (३) समर्थो यो नित्यं स जयतितरां कोऽपि पुरुषः ।
 (४) शुष्यन्त्या अपि युक्तं किं खलु रथ्योद्कानम् ।

- ५ नीयेनाभांथी गभे ते भे पर टूंकनोंध लपो : १४
- 5 Write short notes on any **two** of the following : 14
- (१) जगन्नाथस्य आत्मप्रशंसा ।
- (२) सज्जनप्रशंसा ।
- (३) प्रास्ताविकविलास – शीर्षकः ।
- (४) टुर्जननिंदाः ।
-